

(B) برخه د میوی د باغ(بن) منځته

راورل یا احیا کول

څلورم لوست یا درس: د میوو د ونو کښت او ساتنه.

اصطلاح ګانی

- له څوکي یا نوکي څخه د قاعدي په لوري د بناخونو پري کول (Heading back (tipping) (pruning) د قاعدي له لوري یا سمت څخه د بناخ پري کول (thinning-out) (pruning) د ځمکي لاندي بناخ چي له ساقي یا بنرانگي یا هم له رينسي څخه نمو یا وده کوي (suckers or (watersprouts خاصيت ميوه گيري د ميوه نيو لو یا ميوه کولو خاصيت (ځانګرتيا) (fruiting habit) د پنډک زخه یا غوته (bus scar) (fruit thinning) د ليدر تغيير خورلى سистем د بناخ ګونې په برخه کي (modified -leader pruning system) د خالي یا تش مرکز د بناخ پري کولو سيستم (visa) (pruning system)

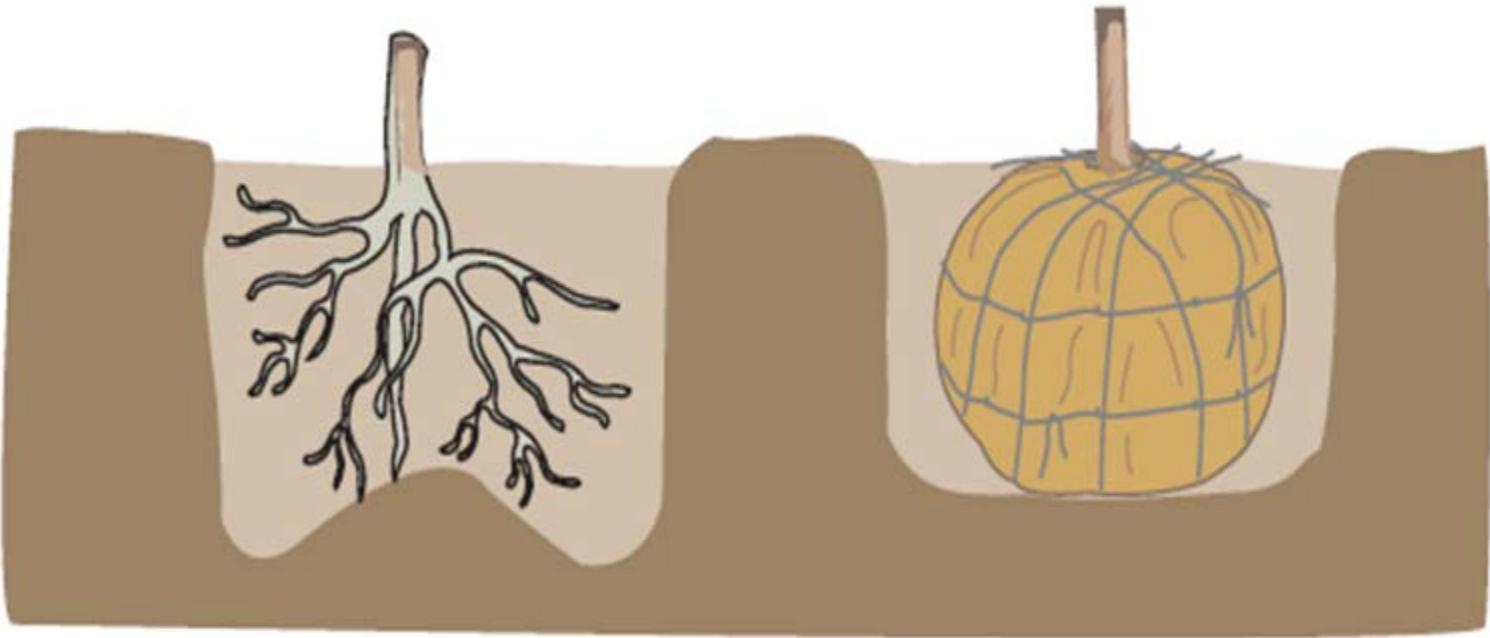
۱. د میوو ونی (نیالگی) کیدلی شي چي په محلی یا حایی طریقی سره له زراعینو او یا هم له ګل کورونو څخه په لاس راول شی. او یا هم کیدلی شي چي چي د پست له لاري هغه تنظیم کړل شي او په لاس راول شي.

الف) هغه ونی چي له د پست له لاري په لاس راھي، د لوڅو ریبنو په شکل سره چي د پیت او خزې په داخل کي (هغه خاوره چي عضوي مواد په خپل ځآن کي ولري) مرطوب یا لامده ډول سره بسته بندی شوي وي او پلورل کېږي.

۲. د نیالگیو په رسیدلو سره نوموري نیالگی له بسته بندیو څخه خلاصېری او د هغوي ریبني د تشت په داخل کي په اوبو کي ورته ځای ورکول کېږي. د اوبو په داخل کي د ریبنو ایښو دله دوه ورڅو څخه باید چي زیات نه کړل شي.

الف) که چیري نیالگی په طولاني یا اوږده ډول سره زخیره یا زيرمه شي نو له تاو خورلو سره مخامخ کېږي.

د هغه ونو(نيالگيو) کېنټ چي رېبني يې لوڭي وي

د هغه ونو لاندى چي رېبني
يې لوڭي وي د تېپى په شانته
شکل منخته راول كېرى

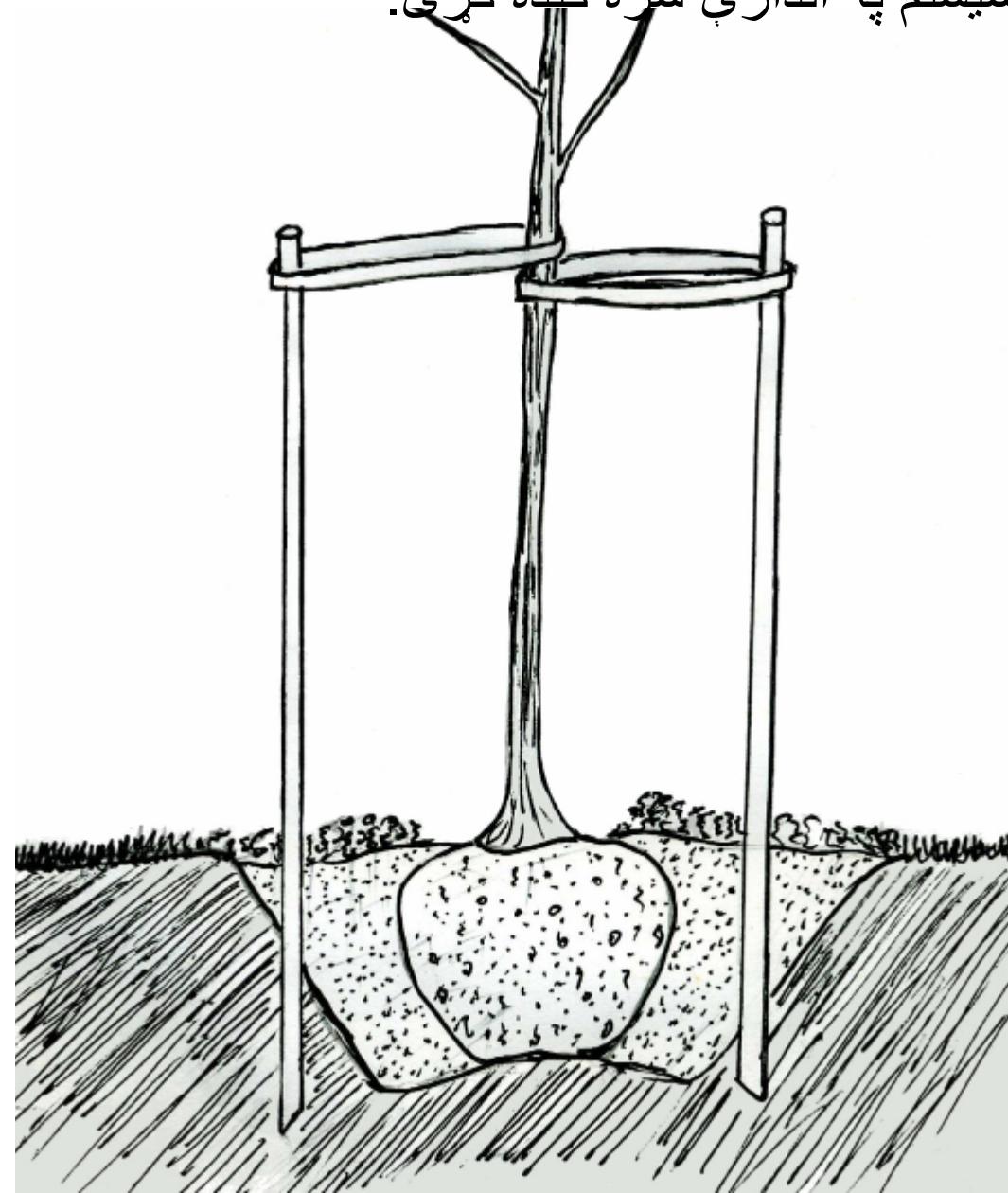
هغه ونى چي د بوجيو په
داخىل كى ئاى لرى د
هغوي لپاره همواره سطحه
برايرى

ب) هرکله چي د هوa او خاوری وضیعت یا حالت مساعد یا برابر شو، یوه کنده چي په کافي اندازی سره غته وي ژوره کړئ ترڅو چي ریبني په طبیعي شکل سره د هغې په داخل کي ټای په ټای شي.

۱. د نیالگی په کښت یا کرني څخه دمخه د هغې ریبني د سطل د اوبو په داخل کي غوته کړئ. ولی له یو ساعت څخه باید نوموری کار زیات وخت په بر کي ونه نیسي یعنی په اوبو کي پري نه بنودل شي.

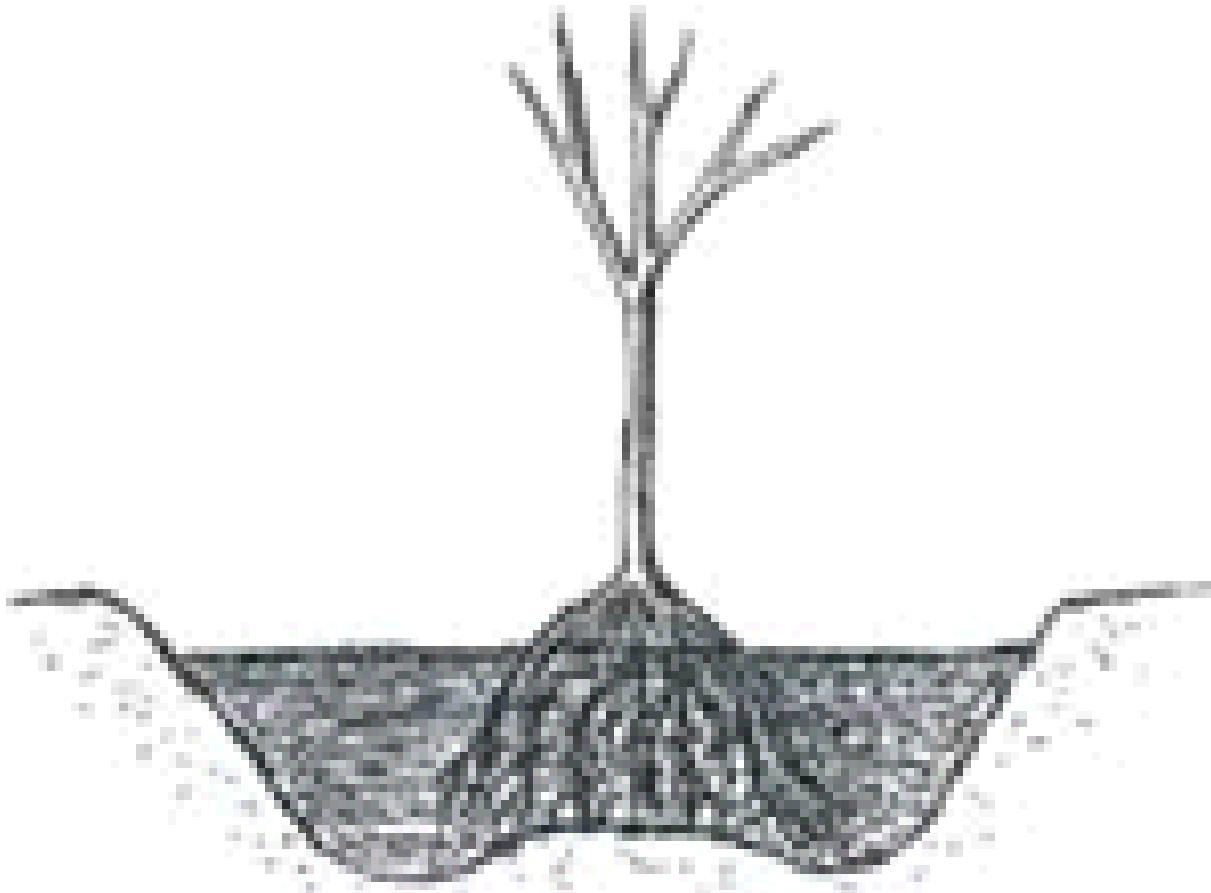
۲. د کندي پراخوالی په اندازه د ۳۰ سانتي مترو او ژوروالي يې د رېينو د سیستم په اندازي سره کنده کړئ.

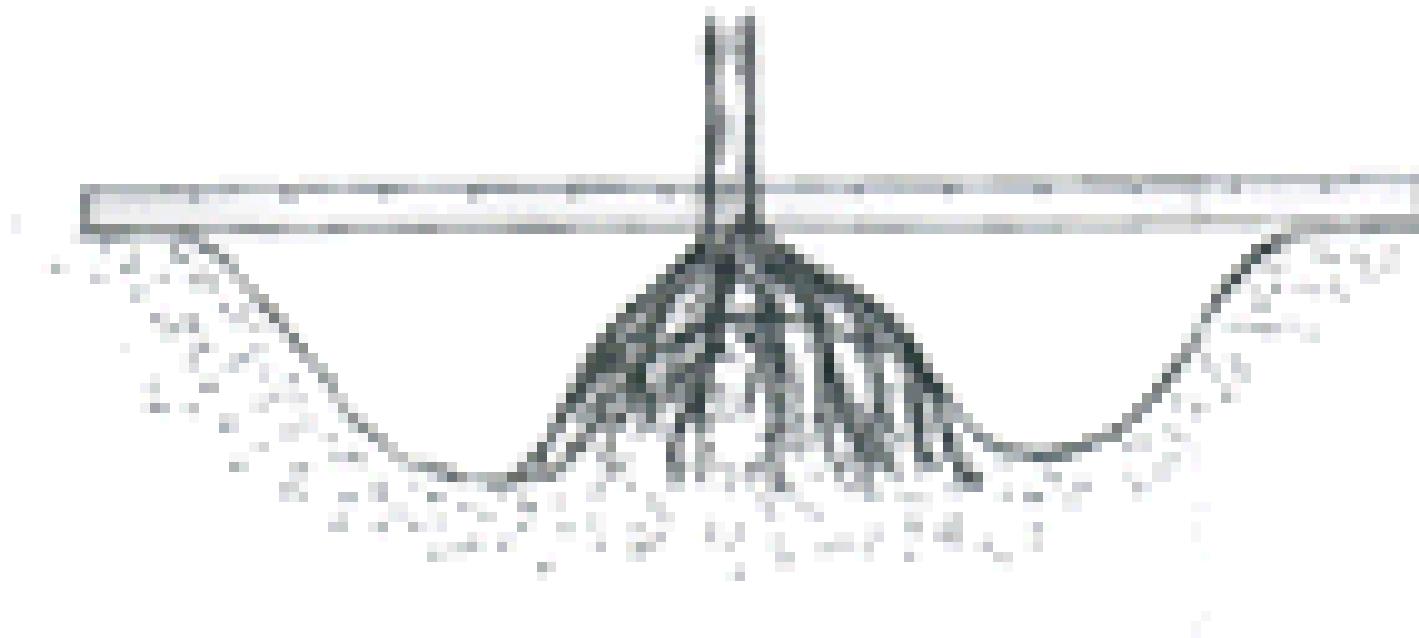
۳. په هره اندازې سره چې امکان ولري نو ماتې شوي رېښي او بېرانګۍ، هغه چې ضرر مندي شوي وي، مړي وي یا هم ناروغه وي باید لري کړي شي.

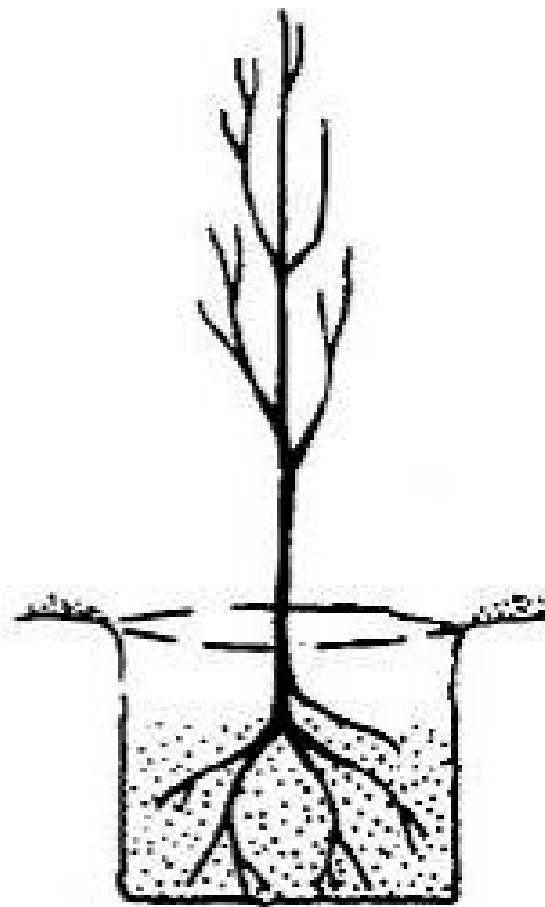
۴. د کندي په داخل کي په پيل کي يوه اندازه سطحي خاوره(چي د عضوي موادو لرونکي وي) ورته حاي ورکري او له دي وروسته توله کنده د خاوري پواسطه کومه چي له کندي څخه راويسټل شوي ده، ډکه کري.

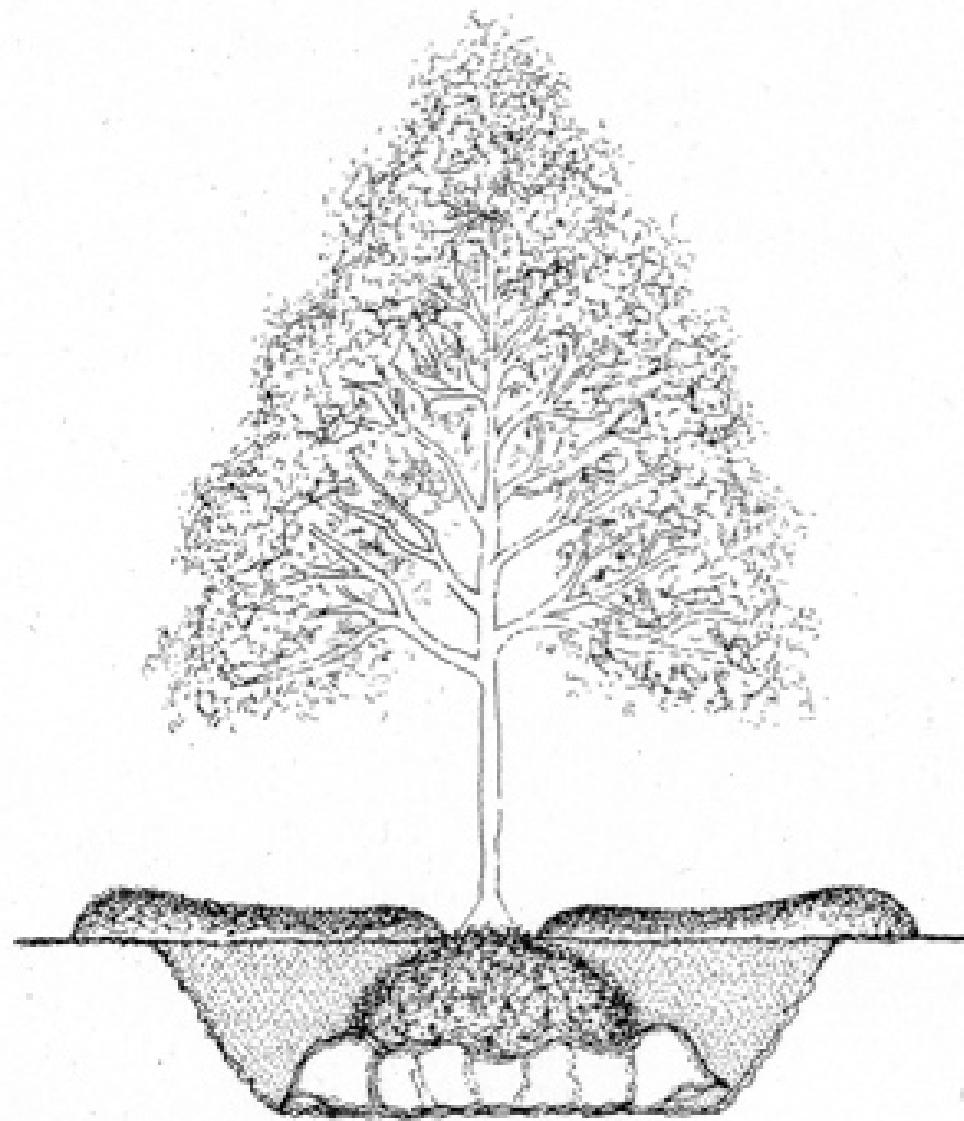
۵. نیالگی په همغي اندازې سره چې په قوريه کي کښت کړي شوي و خښ
کړي او هیڅ کله هم له هغې اندازې څخه یې ژور مه خښوئ.

۶. په حدود د دري پر څلور $\frac{3}{4}$ برخې د کندي د هغې خاورې سره یوځای چې له کندي څخه راویستل شوی ده او همدارنګه له او بولو څخه ډکه کړئ او د لاس پواسطه ورته فشار ورکړئ.

٧. د حوض داخل له او بيو او سطحي خاوری څخه ډک کړئ ولی باید چې
ورته فشار ورنه کول شي.

ج) وني باید په داسي ترتیب سره خبني کړل شي ترڅو چي ۵
سانتي متره د خاورې په داخل کي ژوري نسبت د هغه
حالت ته چي په قوريه کي يې قرار درلود، خبني کړي شي.

۱. د منو هغه وني چي د لور قد درلodonکي وي او پیوند شوي
وي له مورنۍ پايي سره چي لند قد ولري باید په حدود د
۲۵-۱۸ سانتي مترو سره ژوري نسبت هغه حالت ته چي
په داخل د قوريه کي يې درلود خبني کړل شي.

الف) په پاد باید ولرئ چي پیوندي قسمت يا برخه د میوې په
هره یوه ونه کي په ځمکه باندي سائل کېږي. ترڅو چي له
ستندرد جوانې يا تیغې و هلو څخه مخنیوی منځته راشي.

د) د هغې په اطراف کي سطحه د کاب(بشقاب) په ډول سره چې غارې او تېټه مرکزې برخه ولري، منځته راوري.

۱. دا شکل د یوه حوض په ډول سره د وني داوبو کولو لپاره دنده په مخ وړي.

۲. دا حوض د ملچ په وسیله (د لرګۍ ټوټي، د ارۍ بور او یا هم د جوارو د لرګيو پواسطه) ډکيرې.

م) د ۵،۰ کيلو گرامو کود(سرې) تطبیق کول کومه چې مخلوطه وي د ۱۰-۱۰-۱ په ډول سره د هري یوې وني لپاره ورکول کېږي.

۱. د کود(سرې) شيندل په دايروي شکل سره په فاصله ۱/۴ - ۱/۲ د مترو سره د ساقې په شاوخوا کي.

ن) د قوري په مرکزونو کي او د ونو (نيالگيو) په باغ يا بن کي
معمولًاً وني په نسيبي ډول سره غشي وي.

۱. هغوي په ترتیب سره په جوره یي شکل سره د بجيو يا هم د
کانتیزرونو (جانګرو لوښو کي) په داخل کي راتوکېږي.

۲. د ونو جوره یي شکل کوم چي د بوجيو په داخل کي
راتوکیدلي وي جلا کېږي او هغه وني چي په کانتیزرونو کي
راتوکیدلي وي له کانتیزرونو څخه لري کېږي.

۳. له عين کرنې يا طرز العمل څخه چي د لوڅو ریښو ڃرونو
ونو کي ورڅخه کار اخستل کېږي، استفاده سرته رسپېږي.

۲. دمیوی د یوی ونی درسته ساتنه او همدارنگه د میوو د تول یوه باغ درسته ساتنه دیره مهمه ده. له دی کبله د میوی کیفیت او د عمر او بردوالی یوه باغ یا بن ته قوت وربخنی. دیر زیات فعالیتونه یا کرنی په کار اچول کیزی ترڅو چې په مناسب ډول سره د میوو یو باغ یا بن تر څارنی او ساتني لاندې ونیول شي.

(الف) د میوی د باغ ساتنه د ټوانو ونو څخه په څارنی سره پیل کیزی. ټوانی ونی له هرزه یا بی کاره ګیاوو او ګراسونو سره سخت او ستونزمن رقابت د او بوا او غذایي موادو د اخستلو په برخه کي لري.

۱. هغه ساحه چې یو متر پراخوالی د ساقې په شاوخوا کي تولو ساحو ته ولري باید چې کښت او ملچ کړل شي.

۲. او به ورکول کم ترکمه په لومړی کال کي ضروري او اړین وي ترڅو چې داورښت د میزان تکمیل کونکی وي.

(الف) او به کول په او نی کي یوی څلی ضروري دي په هغه صورت کي چې د او رښت میزان کم ترکمه ۳ سانتي متره په کال کي واقع شي.

ب) د بالغو ونو په ساتنه کي د کود(سری) ورکول، د آفاتونو کنترول،
رنگی کول او د بناخونو پري کول شامل دي.

ج) د کود(سری) تطبیق کول د پسلی په پیل کي کله چي پندکونه په
پرسیدلو باندي پیل کول.

د) د کود(سری) خپرول په دایروي شکل سره چي له ۳۰ سانتي مترو
فاصلې څخه له تني نه پیل شوی او تر د بناخونو د خپري شوي
ساحي پوري پراخوالی پيداکوي.

۲. که چیري ونه په شدید یا سخت ډول سره تر بناخ پري کوني
لاندي نيوں شوي وي. نو سره ورکول په همغي کال کي ورته
کموالي ورکول کيرزي او یاهم هیڅ استفاده ورڅه نه کيرزي.

الف) نايتروجن د هغې له ضرورياتو یا اړتیاوو څخه دی او په
دېري زياتي اندازې سره ورته اړتیا یا ضرورت لري ولی بايد
په اختیاط سره تطبیق کړل شي.

ب) په زيات مقدار سره ورکول د نموی خصوصیت یا
حانګرنې (ساقو یا بنرانګو، پانو) د افراط او د ګل او میوی د
کموالي سبب کيرزي.

په صورت کي چي د نايتروجن اندازه دېره کمه شي، د ساقې یا
بنرانګې رشد کمېري یا ورو کيرزي او کوچنۍ کيرزي او
همدارنګه د هغه میوو د تولید سبب کيرزي چي کیفیت یې تیټ
وي.

ج) د خاوری د پتاشیم او فاسفورس سطحه په ورته ډول سره د باغ يا بن له ضرورياتو څخه دي چي په هغې کي پي ايج H په اندازه $5,6,7,0$ سره سپارښت شوي دي.

۱. امونیم نایتریت له نایتروجن لرونکو سرو څخه یو مناسب انتخاب یا ټاکنه ده. په هغ صورت کي چي د پتاشیم او فاسفورس سطحه په کافي اندازي سره شتون ولري.

۲. نایتروجن د ضرورت یا ارتیا د تشخیص کولو لپاره، د تیر کال د ساقی نمو باید اندازه کړل شي. دا اندازه کول د پسلی په پیل کي مخکي د پنډکونو له خلاصیدو څخه سرته رسیزې.

۳. د اخر کال نمو د شدید یا سخت رنګ لرونکی وي (روبانه سور یا زیر) چي دا نمو د پنډک په داغ کي (پیچل شوی داغ چي وروکی بناخونه یي احاطه کړي وي) پیل شوی او تر د هغې له څوکي یا نوکي پوري دوام پیداکوي.

د) منه، آلو، زرداالو او گیلاس ۲۲، ۱۰۰، ۰ کیلو گرامو مخلوطي سري ته (لکه ۱۰-۱۰-۱۰) په هريو کال کي د وني دعمر په اساس ضرورت يا ارتيا لري چي په اعظمي دول سره دا اندازه د يوي وني لپاره ۵، ۴ کیلو گرامه کيدلى شي.

۱. شفتالو او شلیل ۵۰، ۰، ۲۲-۰ کیلو گرامو سري ته په کال کي د وني دعمر په اساس او تر اعظمي حد پوري ۵، ۴ کیلو گرامو سري ته د يوي وني لپاره ورته ارتيا ليدل کيري.

ل) ناك په غير له سري ورکولو څخه کولي شي چي په بنه دول سره فعالیت سرته ورسوي. له دي کبله د تطبیق په صورت کي، تر اتشي بلايت د نارو غي د خطر لاندي قرار نيسی.

۱. که چيري هغي ته سره ورکوی نو د هги اندازه ۱، ۰ کیلو گرامو ته په کال کي د عمر په اساس او اعظمي حد د هги تر ۸، ۱ کیلو گرامو پوري په کال کي محدود کړي.

۳. د میوی له وني څخه د حاصل د کامیابه اخستلو لپاره د آفاتونو
کنترول کول یو اساسی امر دی.

الف) د میوی وني د حشراتو او نارو غیو د حملی د شدت له نظره او
دوخت د اوږدوالي له مخي ګل ورکول یا له غوتی کولو څخه تر د
حاصل اخستنی تر مرحلې پوري یو له بل څخه توپیر کوي.

ب) په کلي ډول سره ګلونه او میوی باید د حشراتو او نارو غیو له حملی
څخه د سپري کولو له لاري د درملو د تطبیق له لاري کومي چي د
آفاتونو او نارو غیو په ضد استعمالیږي، د غوتی کولو له مرحلې
څخه تر د حاصل اخستلو پوري له هغوي څخه ساننه کوي.

ج) ځني له نوعو څخه سپري کولو ته (تیل خوابیدن) د هغه خساراتو د
مخنیوی لپاره چي د سوری کيدلو څخه منځته رائي، ضرورت يا
اړتیا لري.

۴. رنگي کول(**thinning**) د بد شکل، ناروغو او اضافي میوو له جلا کولو او لري کولو څخه عبارت دي چي د می او جون میاشتو د اوآخر و په جريان کي، چي د هغې په نتيجه يا پايله کي غتې میوي او هغه میوي چي لور کيفيت لري په لاس رাহي.

الف) هغه وني چي میوي يې رنگي شوي نه وي د تولید کونکو اندامونو د ماتيدلو سبب ګرځي او د راټلونکي کال لپاره د هغه پنډکونو په شمير کي کموالي منځته راهي کومي چي میوي تولیدوي.

ب) په ځني واقعاتو کي وني له تولید يا بار کولو سره یو کال په منځ کي مخامنځ کېږي.

۵. بناخ پري کول(pruning) له یوه مهارت څخه عبارت دی چي د
ونو د بناخ پري کولو په پوهې، تجربو او مشاهداتو یا کتنو څخه
چي د بناخ پري کولو په پایله کي په لاس راخي. دي.

الف) بناخ پري کول د زيات شمير موخو يا هدفونو لرونکي وي چي
په لاندي دول سره بنودل شوي دي.

۱. د ميوی جسامت او کيفيت ته بهبود ورکوي.

۲. د يوی وني قوي چوکات ته انکشاف ورکوي کوم چي د ميوو په
بار کي ونه حمایه کوي، د وني شکل ساتي او تر يوی اندازی
پوري د وني جسامت د درملو د شيندلو او حاصل اخستلو لپاره
زمينه برابروي.

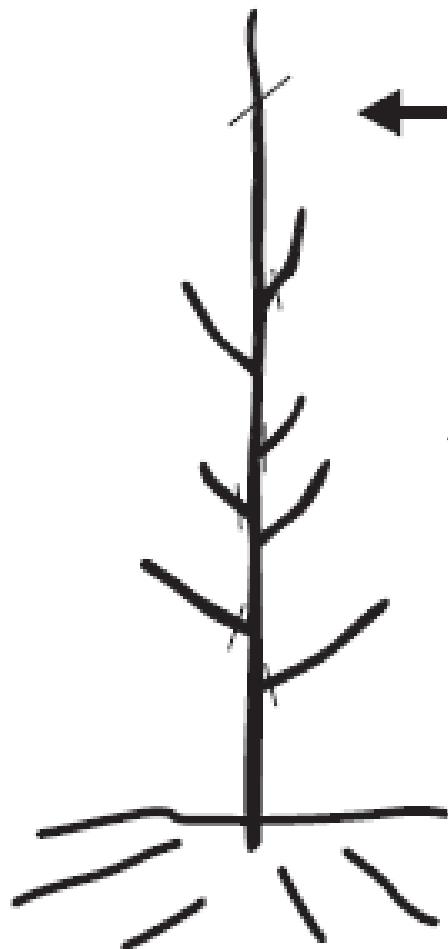
۳. هغه وني چي بناخونه يې پري کري شوي نه دي نو د ميوی د تولید
لپاره ميل يواحی په بيرونی سمتونو کي او د وني د څوکي په
قسمت کي چيرته چتي د لمر ورانګو ته لاسرسی شتون ولري،
لري.

۴. د وني داخلي برخه په قوي دول سره پيچل شوي او پورته شوي
چي سپري کول او د حاصل اخستل يې مشکل يا ستونزی سره
مخامخ کوي.

ب) د بناخ پري کولو مختلف روشنونه او ميتدونه
چي په يوه باغ يا بن کي استعمالپري شتون لري.
د دي ميتدونو نومونه په دي حاي کي بيان شوي
دي او د هغوي د اجراکولو څرنګوالی په
راتلونکي لوست کي تر بحث لاندي به ونيول
شي.

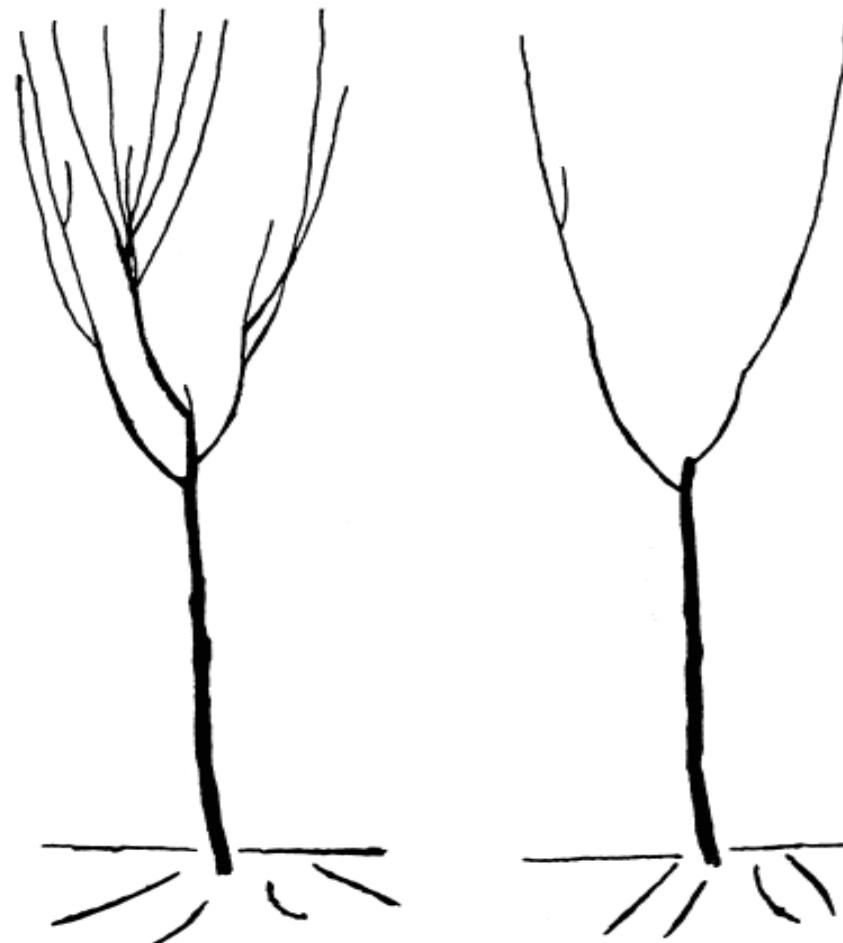
۱. د نور يا رنما د تاب لپاره بناخ پري کول کيدلى شي
چي د کال په هروخت کي سرته ورسپري.ولي
شدیده يا سخته بناخ پري کوونه په يوه محدود
وخت کي د ونو د استراحت د فصل په اخر وخت
کي صورت نيسی. په اوږي کي د بناخ پري کول
په ونه باندي د رشد د کميدلو تاثير لري.

۲. د لیدر په تغیر خودلی شکل کي د بناخ پري کولو سیستم (**modified-leader**) یوه اصلی شاخه د **(pruning system)** لیدر (رهبری کونکی) تر عنوان لاندی منحّته را غلی او له دریو څخه تر څلورو پوري اړخیزی شاخی چې تولی له هغوي څخه د عین کرنې او ارزښت لرونکي وي، منحّته راخي.

۱. منه، ناك، ګیلاس او خوابره ګیلاس د هغه ونو له جملې څخه دي چې د بناخ پري کولو په دي سیستم کي له هغې څخه کار اخستل کېږي.

۳. دتش یا خالی مرکز د بناخ پری کولو سیستم (Open-center(pruning system) دی ته اجازه ورکوی ترڅو چي نور او رنا په مناسب صورت سره د بناخونو داخلی میوو ته نفوذ وکړي. له دی کبله دا سیستم استعمالیږي.

۴. له نوکي څخه د قاعدي په لورى بناخ پري
کول ((Heading back (tipping) prunning
د جانبي يا اړخیزو بناخونو رشد او نمو تشویق يا هڅوي.

۶. د قاعدي له لوري څخه د بناخ پري کول(Thinning-out pruning) د

تولي يوي شاخې له منځه وړلو څخه عبارت دی، د یو بناخ له لنډولو څخه عبارت دی، د نمو د اندازې کمولو یا جانبې روشنونو د یوي شاخې څخه عبارت دی.

۱. د قاعدي د بناخ پري کولو عمومي اثرات دير بسکاره او په اسانه توګه د یوي وني په تنظيم باندي وي.

۶. ګلنی بناخ پري کول ددي لپاره چي له ونو
څخه څارنه او ساتنه وشي او وني په درست
ډول سره ميوې تولید کړي او د ونو بي له
حده غټيدنې څخه مخنيوی وشي او هم له
زيات تراکم څخه مخنيوی وشي نو د ونو
لپاره د بناخونو پري کولو یو ضروري امر
دی.

٧. سکر يا واتر سپروس (Suckers or watersprouts) له هوایي حوانی د چتکي نمو کونکي جوانی يا تیغی څخه عبارت دی چې له ریبنو، تني اویا هم محوري بناخونو څخه نمو کوي.
الف) هغوي په مستقیمه توګه پورته لوری ته نمو کوي او هر وخت چې هغوي تشکیل کیږي باید له منځه یوړل شي او لري کړي شي.

۶. د میوی ورکولو عادت (Fruit habit) له هغه
موقعیت څخه عبارت دی چې میوی په هغې کي
تولید کېږي. میوی په جانبی صورت سره د یو کلنو
پخو ورو بناخونو په دوام او یا هم د سپر د
پاسه(وروکى بناخونه) د میوی تولید چې په زړو
لرګیو باندې منځته راخي، تولیديرې.

الف) هرکله چې بناخ پري کول سرته رسپری دا
موضوع په یاد ولرئ چې میوه په کومو قسمتونو یا
برخو کي تولیديرې.

ب) مني او ناكونه د خپلو میوو لوی برخی د شاخچو په
جانبونو یا ارخونو کي او یا هم په سپرونو باندې
چې لرګی یې دوه کلن او یا هم له دې څخه زیات
وی تولیديرې.

مرور(پیاکتنه)/خلاصه یا لندیز

1. دمیوو د ونو د کښت یا خبیولو د څرنګوالی تشریح او روښانه کول.
2. د هغه فعالیتونو یا کړنو تشریح کول چې په یوه باغ یا بن کې د میوو د ونو د څارنې او ساتنې لپاره په کار ورل کېږي.